

Nathalie van Helvoort

Natuurtenans op golfbanen

De Vlinderstichting is een landelijke natuurbeschermingsorganisatie, die in 1983 is opgericht vanuit de Landbouw-universiteit Wageningen. Zij verricht onderzoek en geeft professionele groenbeheerders adviezen voor bestemming, inrichting en beheer van gebieden. De Greenkeeper sprak Jan van der Made, directeur van de stichting en bevlogen natuurliefhebber. Hij geeft een glasheldere uitleg van zijn visie op de natuurmogelijkheden voor de golfbanen.

Intensiteit beheer

Van der Made: "Voor een goed beheer van golfbanen waarbij ook oog is voor de natuur, moet men eerst bekijken hoe de baan in elkaar zit.

Dus: Op welke wijze is een baan ingericht, hoe wordt de baan beheerd? Wat zijn gezien het huidige gebruik van de bodem, de waterhuishouding en het landschap, de mogelijkheden voor de natuur? Op de oppervlakte van de green tot de rough ligt het accent op het gebruik voor de golfsport. Maar al vanaf de semi rough kan meer rekening gehouden worden met de natuur, al zijn er ook daar eisen aan hoogte en dichtheid van de beplanting met betrekking tot de zichtbaarheid van de bal. Vaak kan de intensiteit van het beheer daar wat verminderen.

Bij dit alles kunnen wij zorgen voor een professionele begeleiding. We willen de greenkeepers helpen met een geïntegreerd plan, waarin de belangen van de sport én van de natuur bekeken worden".

Naast het natuur-aspect is het milieu-aspect ook van groot belang.

Van der Made: "De NGF heeft hierin een zeer belangrijk initiatief genomen, de organisatie is momenteel bezig met een enquête onder de golfbanen in Nederland en hun kenmerken. We krijgen zo een beeld van een reeks banen en hun werkwijzen. Als er vergelijkbare banen blijken te zijn met verschillend gebruik van diverse middelen kun je gaan kijken waar dat aan kan liggen. De ontwikkelingen kunnen bijgehouden worden, en indien mogelijk kan er een reductie van bepaalde middelen plaatsvinden".



"PLANNEN ECOLOGISCHE MONITORING"

Netwerk

Er worden plannen gemaakt voor het systematisch volgen van natuur- en milieu-ontwikkelingen op golfbanen. Jan van der Made: "Ik heb wel eens heel stout voorgesteld dat er een keurmerk natuur en milieu moet komen voor de golfbanen in Nederland. Dat is op korte termijn misschien nog moeilijk uitvoerbaar. Er zijn momenteel wel plannen om een monitorsysteem op te zetten voor natuur en bepaalde milieu-aspecten. Een dergelijke vorm van monitoring kan

mogelijk aansluiten bij het Netwerk Ecologische Monitoring, zoals dat voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in voorbereiding is.

Een monitoringprogramma natuur werkt als volgt:

Aan de hand van onderzoeks- en praktijkvragen wordt vastgesteld welke planten en dieren in de loop van het jaar volgens een vaste methode worden geteld. Dit waarnemen gebeurt meestal door beheerders en deskundige vrijwilligers. Door deze vorm van registratie weten wij na verloop van tijd of we met het natuurbeheer op de goede weg zijn. Wanneer dat nodig is, kan een bijstelling

van het terreinbeheer plaatsvinden. Dit plan kan worden uitgevoerd door de beheerders en vrijwilligers. De professionele kant zorgt voor de coördinatie en de reserve, als er een vrijwilliger uitvalt kunnen wij inspringen.

Hoe de financiering van dit plan geregeld gaat worden, is nog niet helemaal duidelijk. Dat het moet gebeuren, daar zijn wij van overtuigd".

"TOENEMENDE MAATSCHAPPELIJKE BELANGSTELLING NATUUR"

Natuurimago

Hoe is het natuurimago van de golfsport in Nederland?

Van der Made: "Bij de aanleg van golfbanen zijn de maatschappelijke organisaties vaak kritisch.

Vaak terecht, want de golfbanen nemen een grote oppervlakte in beslag voor een beperkt aantal mensen. Terwijl grond in Nederland steeds schaarser wordt.

Bovendien is er een toenemende maatschappelijke belangstelling voor het

van de mensen die daadwerkelijk aan de banen werken. Daarom is scholing op dit gebied zo belangrijk.

Ook zou men de verschillende maatschappelijke organisaties op dit gebied tijdig in moeten lichten over eventuele plannen. Met de aanleg of uitbreiding van golfbanen nemen vergunningaanvragen soms jarenlang tijd in beslag.

den bij de plannen, kunnen veel problemen worden voorkomen. Het is voor een vereniging of de initiatiefnemer van belang om al in de eerste fase van de planontwikkeling professioneel advies in te winnen".

Golfspelers

Bovendien krijgen ook golfspelers



natuurbehoud. De overheid stelt steeds stringenter eisen aan het gebruik van grondwater en bestrijdingsmiddelen. Om een goed natuurimago te verkrijgen zouden de golfbanen op voormalige landbouwgronden aangelegd moeten worden. Dan zorg je voor een verbetering van de natuur. Na twee jaar zie je al dat er zich veel planten en diersoorten zich vestigen. En natuurlijk is één en ander afhankelijk van inzet en ervaring

Zodra er plannen liggen, zouden de initiatiefnemers ons en andere maatschappelijke organisaties al moeten inlichten. Vaak zijn de organisaties er te laat bij betrokken, en krijgen zij indirect bericht van de plannen. Dat stuit vaak op protest. Ook de omwonenden zijn een belangrijke groep die geïnformeerd moet worden. Een goede communicatie is ook hierbij cruciaal.

Als zij van voren af aan betrokken wor-

steeds meer oog voor de natuur.

Van der Made: "De golfers hebben behalve een goed bespeelbare baan ook nog andere eisen; ze willen in een mooie natuurlijke omgeving rustig hun sport kunnen beoefenen. Niet iedere baan hoeft een wedstrijdbaan te zijn, het moet op de banen gewoon prettig te vertoeven zijn. De omgeving mag ruwer en natuurlijker zijn".